

Palæstra Christiana. Pars I. Cap. VIII. 695

bos, demones fugavit; potuissent ista vel modestissimam virum effere aliquantulum. Pulsata est ergo infirmitas, ut non superbiat sanctitas. Adolentes nonnunquam in scena Magistratum vel politicum vel sacrum gerunt, Regum & Imperatorum filios agunt, in theatro, aut alibi etiam in templis episcopos induunt: ubi verò persona posita redeunt ad scholas, & Magistro vel recitationis vel scriptiois pensum non reddunt, ferulam subeunt, mulctantur virgis. Profecto non Imperatoris filius, non episcopus caditur, sed pulsatur negligentia plectitur incertia, ut adolescentem non nimium extollat scena, ne superbiat episcopi dignitas, vel regia maiestas, virgis castigatur puerilis leuitas. Ita nos homunculi quandoque grandia spiramus, & nostram ipsi sanctimoniam & dignitatem circūspicimus. Et quis enim verò neget? Hæredes cali, Angelorum cognati, cohæredes Christi sumus; & diabolus nos ita vexat et tenet? Sufflemus; * quid pulmonem ventis rumpimus? Hæc, quæso, modestius. Nondum in celo sum; in arena etiamnum & in palæstra luctamur. Si diabolus nos tenet, pulsatur infirmitas, ne effertur sanctitas; nihil hæc in re demitur nostris honoribus: tantum enim citius, nos caelum hæredes, nos suos Angeli cognatos, nos Christus cohæredes suos agnoscat, quantum promptius nostram ipsi maximam imbecillitatem cognouimus. Atqui Gregorio teste, *nemo vires suas in pace cognoscit. Si enim bella desunt, virtutum experimenta non prodant. Improvidus miles est, qui fortem se in pace gloriat. Nemo scit quantum profecerit, nisi inter adversa. Cum enim adsum prospera, certis virium documenta non possunt. Feriamur parentis perturbacionibus, ut quantum proficimus, agnoscamus. Tentatus quisque ostendit quidem quantum de Deo profecerit, sed in ipsis flagellorum afflictionibus etiam quantum de seipso sit infirmus, agnoscit.*

Petrus Galilæus promissa ingentia & perquam magnifica super mensam iactans: *Paratus sum, inquit, tecum & in carcerem & in mortem ire: Etsi omnes scandalizati fuerint in te, ego nunquam scandalizabor: Etiamsi oportuerit me simul commori tibi, non te negabo.* Hæc quidem amplè ac splendide dicta. Ampullatibus Petrus magnificis pollicitationibus. Non abiit decalca, non abiit tertia vel quarta hora, cum longè alius monstratur facta. Nec vnicam quidem horulæ Petrus vigilare sustinuit; sed capto Domino ex horto se protipere, captum à tergo & eminus sequi, ad focum bis terque capti discipulum se negare, idque etiam iurclutandò & anathemate interposito affirmare. Hæc à prioribus quam plurimum distona. Ah quid est Enos, hoc est, homo miser? Pulsanda igitur fuit infirmitas, ne extolleret sese sanctitas. Petrum Petro ostendit tentatio. Permissit Christus labi Petrum, ut labentium Petrus commisereseret, & lapso erigeret. Ab hac tentatione tam graui, qua vitæ cecidit, iam multo moderatior ac miserior, iam & cautior atque submissior loquendo fuit. Illustri hoc exemplo patet. Christus à Cruce rediuit Petrum examinans: *Simon Ioannis, inquit, diligis me plus his?* Ad ea Petrus: *Etiam Domine, tu scis, quia anno te.* Videte obsecro; respondit ad primam quæstionis partem, non ausus ad alteram respondere. De se proficitur, de aliis autem silet, dicitur alias: Plus his, plus omnibus te diligo. Demissorem fecit tentatio.

Haud absimili modo rex Dauid: *Ego dixi, ait, in abundantia mea, non mouebo in æternam.* At tentatione non leui concussus: *Ancrissi, ait, faciem tuam à me, & factus sum conturbatus.* Eheu quid homine infirmus. Vir spiritus diuini plenus, tentatione sollicitante otatur & adulteratur, mentitur & latrociniatur. Pulsata est infirmitas, ne superbiat sanctitas. Dauidem ostendit Dauidi tentatio. Fateamur igitur cum tentamur, quam parum nobis sit solida virtutis, patientiæ, charitatis, fidei; humilitatis, Proxima est ad humilitatem via, sui

notitia. Hanc dabit tentatio. Tentatoris nequitia, profectus nostri principium.

CAPVT VIII.

A tentationibus nimo mortalium securus.

TAm gratus plerumque ignis, quam ingratus fumus. Ignis in foco ad coquendos cibos, in fornace ad calefaciendum conclauē, ad purgandum acrem pergratus est. Compluribus locis amamus ignem, sed fumum odimus, quem & nares & oculi execrantur. Atqui ignem, excitare sine fumo nimis quam rarum. Vti capillum vmbra, ita & igniculū fumus sequitur. Flamma fumo proxima, a Ignem cupimus, fumum igitur non auersatur. Ita disserens Chryostomus: *Sicut ignem præcedit fumus, inquit, victoria pugnam, ita gloriam Christi tentatio Anicristi.*

Christus ipse tentatus. Sanctissimi homines in prisca etiam lege tentatissimi. Ecquis æquè tentatus atque Abraham? An non & Patriarchæ alij Isaacus, Iacobus, Iosephus, Iobus, Tobias grauissimè tentati? An non Iosue, Calebus, Dauid, Ezechias & Elias tentationibus variis exagitati? An non & Anna, Elther, Iudith, Abigail, Sara, aliæque laudatissimæ femine suas fenserūt tērationes: An non Paulus fidelissimus Dei seruus omni tentationū genere vexatissimus? Nemo mortaliū à tēratione securus. Atque istud isto capite dicēdū.

§. I.

A Tentatione nusquam securitas. Nam, quod Paulus dixit: *Oportet & hæretis esse, ut & qui probati sunt, manifesti fiant in nobis.* Ita oportet & tentationes esse. Luculentissimè Augustinus: *Vita nostra, inquit, in hac peregrinatione, non potest esse sine tentatione: quia profectus noster per tentationem nostram fit, nec sibi quisquam quam inuoluit nisi tentatus; nec potest coronari nisi uicerit, nec potest vincere nisi certauerit, nec potest certare nisi inimicum & tentationem habuerit. Qui molendinum ingreditur se fatinatio puluere aspergi non miratur; qui officinam sibi coriariam madori & fetori non irascitur, qui fabram ferrariam ad incudem adit, fuliginosos vultus, malleorum ictus non reprehendit; qui mari se committit, nauseam & vomitum tributi loco pendendum non nescit; nemo miles miratur in bello iugulari homines: ita qui Orbem subit, omnia tentationibus esse plenissima ne miretur. Tentatio est vita hominis super terram. Verissimè dictum: *Quamdiu in mundo viuimus, sine tribulatione & tentatione esse non possumus.* Nec loci sanctitas, nec sanctorum societas à tentatione vllum præstat immunem. Et plerumque, quod addendum, vna tentatione seu tribulatione recedente, superuenit alia. Christus clarissime: *Nolite arbitrari, ait, quia pacem uenerim mittere in terram: Non ueni pacem mittere, sed gladium.* Dixerat quidem Ecclesiastes: *Tempus belli & tempus pacis.* Verum, quamdiu hanc vitam viuimus, tempus belli habemus. In regione beatorum sequetur tempus pacis. *Factus est in pace locus eius.* Humana vita est militia, non triumphus; est uelatio, prælium, pugna, conflictus assiduus; loco meliore speranda quies & victoriæ fructus. Veteranum militem audio vociferantem: *Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ.* Loco longè beatiore audientur uictoriae voces: *Absorpta est mors in uictoria.* Nunc psalms canimus penitentia scriptos; Nunc ubique bellum & tentatio. Sed quod Iacobus Apostolus pronuntiat: *Vnde bella & lites in uobis? Nonne hinc ex concupiscentiis uestris, que militant in membris uestris? Radix & causa tentationis, rebellio carnis. Nimirum corpus quod corrumpitur, aggrauat animam.**

Adolentem præsci pingebant qui vna manu alata

Plautus, Chrys. hom. 49. in c. 27. Matth.

A tentatio ne nusquam securitas. 1. Cor. 1. 19. Aug. in ps. 60. post iniquitatem, mihi

Initiatio Christi l. 1. c. 13. m. 1.

Matt. 10. 34. Eccles. 3. 8.

Psal. 75. 3.

Rom. 7. 23.

1. Cor. 15. & 54.

Iac. 4. 1. Sap. 9. 15.

Pauli infirmitas pulsata, ut non superbiat sanctitas.

* Plautus, sufflare buccas superbiro.

Greg. t. 2. l. 23. Moral. l. 18. in iud. mibi p. 84.

Luc. 22. 33. Mar. 26. 33. Marc. 14. 31.

Permissit Christus labi Petrum, ut labentium Petrus commisereseret, & lapso erigeret.

Ioan. 21. 15.

Psal. 29. 7.

Ibid. 8.

* In Vitis occidendo.